

ชื่อเรื่องการค้นคว้าแบบอิสระ รูปแบบและวิธีการสร้างศาสนทายาทของ
คณะสงฆ์อำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่

ผู้เขียน พระครูวินัยธรดวงจันทร์ อานัน

ปริญญา ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (พุทธศาสนศึกษา)

คณะกรรมการที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิโรจน์ อินทนนท์ ประธานกรรมการ
อาจารย์ ดร. พิสิฐ โคตรสุโพธิ์ กรรมการ
อาจารย์ ดร. สมหวัง แก้วสุฟอง กรรมการ

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษารูปแบบและวิธีการสร้างศาสนทายาทของคณะสงฆ์อำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่ โดยแบ่งรูปแบบการศึกษาออกเป็น ๒ ภาค คือ ภาคเอกสารได้ศึกษาจากคัมภีร์ทางพระพุทธศาสนาและเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และภาคสนามได้เก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์ พระสังฆาธิการระดับเจ้าอาวาส ในอำเภอพร้าว จำนวน ๑๑ ตำบล ๆ ละ ๓ วัด รวม ๓๓ วัด ผลการศึกษาพบว่า คำว่า ศาสนทายาท ที่ถูกใช้ในพระไตรปิฎกนั้นคือ คำว่า ธรรมทายาท หมายถึง ทายาทแห่งธรรม ซึ่งธรรมในที่นี้หมายถึงศาสนานั่นเอง ดังนั้น ศาสนทายาท จึงหมายถึงผู้สืบทอดธรรมหรือสืบทอดพระศาสนา ในความหมายทางพระพุทธศาสนาแล้ว หมายถึง พุทธบริษัททั้ง ๔ มี ฆราวาสทำหน้าที่อุปถัมภ์บำรุงพระศาสนา และบรรพชิต มีหน้าที่ศึกษาหลักธรรม ปฏิบัติตามหลักคำสอนและเผยแผ่พระศาสนา

รูปแบบและวิธีการสืบทอดศาสนทายาทของคณะสงฆ์อำเภอรอขวานั้น มีรูปแบบและวิธีการสร้างศาสนทายาท โดยได้รับความร่วมมือจากพระสังฆาธิการทุกวัดในเขตอำเภอพร้าว และชุมชนของแต่ละวัดในการสนับสนุนส่งเสริมด้านปัจจัย ๔ ให้กับพระภิกษุสามเณรที่เข้ามาบรรพชาอุปสมบทตามโครงการบรรพชาอุปสมบทที่ทางคณะสงฆ์และชุมชนร่วมกันจัด เช่น โครงการบวชภาคฤดูร้อน โครงการบวชเฉลิมพระเกียรติ โครงการเข้าค่ายธรรม เป็นต้น เพื่อชักชวนให้เยาวชน

เข้ามาบวชเรียนให้มีการศึกษาทั้งทางโลกและทางธรรม ได้มีการจัดหาทุนงบประมาณมาสนับสนุนส่งเสริมในรูปแบบต่างๆ คือ ทุนจากพระสังฆาธิการระดับเจ้าคณะอำเภอ เจ้าคณะตำบล เจ้าอาวาสตามวัดในชุมชนนั้นๆ ทุนจากกิจกรรมและพิธีกรรมทางศาสนา เช่น ปัจจัยกัณฑ์เทศน์ ปัจจัยขันตั้ง ปัจจัยจากบาตรทุน และหน่วยงานองค์กรก่อนต่างๆ ที่สมทบทุนร่วมบริจาค ซึ่งรูปแบบและวิธีการเหล่านี้ ทางคณะสงฆ์อำเภอพร้าวได้วางแผนร่วมกันมา และถือปฏิบัติจนทำให้จำนวนของศาสนทายาทในเขตการปกครองคณะสงฆ์อำเภอพร้าวมีจำนวนคงที่อยู่เสมอ

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

Independent Study Title Form and Establishment of Religious Successors of the Sangha Administration in Phrao District, Chiang Mai Province

Author Phrakhru Winaitorn Duangchan Anan

Degree Master of Arts (Buddhist Studies)

Independent Study Advisory Committee

Asst. Prof. Dr. Viroj Inthanon Chairperson

Lect. Dr. Phisit Kotsupho Member

Lect. Dr. Somwang Kaewsufong Member

ABSTRACT

The objective of the independent study is to study form and establishment of religious successors of the sangha administration in Phrao District, Chiang Mai Province. The study is divided into two parts, part one, documentary research, was being studied from Buddhist canon, documentaries and related research works. Part two, filed work, data were collected by interview with the abbots in 11 Tambon from which each Tambon 3 abbots were randomly selected. Total numbers of them are 33.

Study result was revealed that the vocabulary used for religious successor in Tipitaka is Dhammadāyāda which means the successors of the Dhamma or teachings. In broader sense, it renders to four kinds of people in Buddhist community, they are; monks, women-monks, laymen and laywomen. Among them, monks and women-monks are burdened to study, practice and propagate the Buddha's teaching. Laymen and laywomen are burdened to give them supports.

The form and establishment of religious successors of the Sangha administration in Phrao District, is peculiar. There are strong co-operations in establishment of the religious successors at the root among various sectors such as Sangha administrators and all Buddhist

communities in the areas. They provide four requisites to the monks and novices who come to be religious persons by the channel of various projects run by Sangha and communities in the areas, such as summer ordination project, ordination in honor of the King and Queen project and Dhamma camp project, by which the youths can enter the monkhood or novicehood and have chance to study both worldly and religious. They try to gather the fund for promote the projects from various sources (1) From donation of Sangha administrative persons in various levels of the areas (2) by gathering fund from religious activities such as preaching ritual, donation box etc. and (3) by seeking co-operation with government sectors and private sectors in the area. By committing themselves in these form and establishment consistently, the numbers of religious successors in Sangha administrative of Phrao district, are stable.

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved